

ב: עיני משפט
נר מצוה

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

מסורת הש"ס

(א) ג'ל של אשה, (ב) כ'כמ
(ג) א' מנוח מו'
(ד) שקלים פ"ג ה"ג ע"ש
(ה) מנחה שמשניות אה
פונה אהת טעמא אהת
(ו) ע"ש כה"ט, (ז) ג'ל
קדושה קדושה, (ח) ג'ל
מסודות מסודות קי הא
הטעמא אהת מנחה
דכפוף קוטה שמניות וכן
גמ' ד' ד' חלפ' דכא ע"ש
וכן ה"ג ע"ש פ"ט והשח
א"י פ"ד ד"ס והסידות
גדולה מכל וכו'. וע'
ירושלמי שקלים פרק ג ה"ג
דמפרש ללל הני מקל
וע"ש יתקו שפיה פת' א'
כמו שג' (ז) [וערן כ"ז]
(ח) [מסכתא פ"ג ה"ג]
(ט) [הסכתא פ"ד ה"ג]
(י) ג'פ"ט: ההירוח (ז) ג'ל
אמר ד"ה וזכרון, (ב) ג'פ"ט:
[מנוח], (ג) כ'כמ יחד כ'כמ
כ"ל (ג'ס), (ד) [וערן ד'ך
א"ר פ"ט], (ה) [וע"ש]
מספיק ימות ק' ד"ה
המסכתא, (ז) [ד'ך ט"ז]

ולא כנגדי זבע [של] אשה. שזכר את האשה כמו שהיא מלובשת
בזן שמיין אותה ומתהרהר אחריה: קרן וזים הוא. כשפונה
לימין או לשמאל ליכנס ממנו למנוי ופוגעין זה את זה בקרן
וזים דאינו רואה אותה מרחוק בלא כנגדו שיעלם זעזעו אצלן.
האשה הרגילה ללובשן: לובשן אשה.
משמע שמכירה: כגדי זעזעוין.
(א) איון של נשים ומדקמני כגדי זעזעו
אשה משמע שמכירה: כעסיקי.
שלשקין וכבר ראה אותה מלובשת
בהן וכשחזר ורואה אותן מוכר
זיפיה. ודוקא כגדי זעזעוין לפי
השאה נאה בהן ולא שכימי אכל
שאר כגדים דשכימי ואיני לניו לא
מסיק אדעתיה להרהר: כחדסי.
שלא לשמן מעולס: לאשפורי.
כוכס המתקן כגדים חדסי: מין
כמינו. כדנרעב כחמה: מוסר.
לחדס לכוכס נידים אכר הוכר:
כמכחול כשפופרס. מכחול הוא
קיסם שמניסין בשפופרת קנה
שהמכחול (ט) כחוכה והקיסם קנה

שלא יתרה ארם ביום. האי קרא דרשה גמורה היא ולא
אסמכתא כדמוכח פרק גערה שנתפחה (מכות ד' מו').
והקשה ה"ר אלחנן א"כ מאי רבותיה דיוקאל דיוקאל פרק שני
דמולין (דף ל'): ופשי לא ממומאה שלא הרהרתי ביום ובמאי ליד
טומאה בליה ואורי' דמכל מקום
רבותא היא ממה שהיה מליז עלמו
מהרהר מה שאין קן בשאר אלס
דאינו יולז מהס ככל יוס כדאמר'
טומאה בליה וכו' וכו' גט פשוט
בבבא בתרא פרק גט פשוט
(דף קסד): שלשה דברים שאין
אלס יולז מהס ככל יוס וקא משיב
ההור: ענוה טביאה צידי
יראת המא. כיושלמי דשקלים
גריס איפכא יראת הטא מציאה
לידי ענוה וקא סבר כרבי יהושע בן
לוי דנמקון דלמך ענוה גדולה
מכולס והקשה ר' יהודה מפרי"ש
דלמריקן כדמריס (ט) שלשה דברים
שקלים זה מה יראת הטא חכמה
ענוה וי"ל דה"ק דלא קניא להא
הטא שולאן הוכח
בלא הא יראת בלא חכמה וחכמה
בלא יראת ושמריס בלא ענוה וענוה
בלא שמהיס (ט):

הסידים לא נאמר אלא עניים.
ול"מ הא כמיב נמי או
כדבר כחון למסדין ולא כמיב
לענוין וי"ל התם מסדים כמיב
וכ"ש עניים אכל לענוין כשורת הגאולה
שפיעא מולה אומס כמאני' וגדולים
יומר: ואי אשמעינן הגי תרתי
דא ידע כשחיהיו. והקשה ה"ר
אלחנן לישמעלין שח' דידע שח'א
וקמה דפסדו וכ"ש אינן וי"ל דלא זו
אף זו קתני: בהמה ע"ם
אשוחט. מהו. מימה מאי בני ומאי
פליגי ר"מ ורבי יהודה כמקון הא
אפי' כחמס אמריקן לעיל (ט) אימור
לשמיטה זכנה ולפי' רש"ס דלא
מיידי לעיל אלא כפרה דוקא יתח
וי"ל לפ"ה דהכא מיידי כעגלים
וקיימס שאסור למכור להם:
הא

תורה אור השלם
1. כי תצא ממנה על
אביבך ותשמרת מכל דבר
רע. דברים כ"ז
2. אז דברת בחזון
לחסידיך ותאמר שויתי
עור על גבור הירמותי
כחוד משע.
הגלים ט"ז כ
3. רוח אדני אלהים עלי
ימן קמתי יי אחי לבשר
ענבים שלחתי לתבש
לעשברי לב לקרא
לשבים דרור ולאוטורים
פקח קד: ישעיהו ט"א א

מספול. ומינא לעיל לא כחמור
ולא כחמור: כעבידיקס ערידי.
לנו על מלכאמי וזוכה כהררתי:
הוא פרענא כיוס שיעס. לרשות
מכחון כהמה. אלמא מחמך ממש
הוא: ונשפרס מכל דבר רע.
וסמך ליה כי יהיה כך איש אשר
לא יהיה טמור מקרה לילה וקא
מזכר ליה להשמר שלא יבא יד
ק: מורה. על ידי שעותק זה
ועוד שרואה ומינין אזהרות שבה
ונשמר: (ט) וזיווט. [וזין] ונשמר
קודם לכן שלא תנא עבידה לירו
כי הכא דאינו מהרהר לנא ליד
טומאה: וסיווט. כשהענידה בזה
ליד וזכר להשמר שלא יכשל והכי
אמריקן ככל הכשר בשמיות מולין
(מולין דף ק): מאי לאו דחזיר ולא
נגע לא דחזי קדים ומשי ידיה
משקילא: קיווט. נקי כחון חטא:
פרישות. אף מדבר המותר פורס
להחמיר על עממו: טהור זה
מלובן (ט) ועדיף מנקי: לידו רוח
הקודם. להשנות עליו שניה: לא
דברס כחון לפסיוני. ולא נאלץ
לידאן לענין: שסס. תבואת
מינין ושערין קודם שמללא כזירין
ובכל"ז פירינא: משיי ליה.
עוד כוככיס כמחוקר ונמלא
שמן לו ישוב וחניה כקרקע: לא
ידע כשחיהיו. לא מינכר שח'
כחיוורין מכחון ואילך דקמה פסדא
ואילן נהי נמי דלא פסיד מיהו לא
מינכר דלשנת: אכל שחט. דנראה
לעניס דכמה דמשיי ליה משנתח:
כסא קאמר ר"מ. כשח' משוס ידיע
שחמיה: דלאו כרשוקס קיימי.
שח' ואילן וקמה כקרקע ישראל
נינהו ולא מני לשהיינהו דשראל
מעכב עליה: אכל כהמה. מכ
זכן לה עובד כוככיס כרשומיה
קיימא: על מנת לשחוט. מתנה
עמו כפירוס: כהרנ"י. אין
משכירין כפסי. לעובד כוככיס
כא"י גזירה משוס מכירה דליסור

ולא כנגדי זבע [של] אשה ולא בחמור ולא בחמורה ולא בחזיר ולא באפילו מלא
בעופות בזמן שנוקקין זה לזה ואפילו מלא
עינים כמלאך המות אמרו עליו על מלאך
המות שכולו מלא עינים בשעת פטירתו
של חולה עומד מעל מראשותיו וחרבו
שלופה בידו וטיפה של מרה תלויה בו
כיון שחולה רואה אותו מזועזע ופותח פיו
וזורק לתוך פיו ממנה מת ממנה מסריה
ממנה פניו מוריקות קרן זוית הוא: ולא
בכגדי זבע [של] אשה: א"ר יהודה אמר
שמואל יאפילו שמוחין על גבי כותל א"ר
פפא יובמכיר בעליהן אמר רבא דיקא נמי
דקתני ולא בכגדי זבע (א) אשה רבא קתני ולא
בכגדי זבעונין שמעו מינה אמר רב חסדא
הני מיילי בעתיקי אבל בחדתי לית לן בה
דאי לא תימא הכי אמן מנא לאשפורי היכי
יהיבין הא קא מסחכל ולמעמך הא (א) דאמר
רב יהודה ימין במינו מותר להכניס כמכחול
בשפופרת הא קא מסחכל אלא בעבידתיה
טריד ה"נ בעבידתיה טריד אמר מר ממנה
מת נימא פליגא דאבוה דשמואל דאמר
אבוה דשמואל אמר לי מלאך המות אי
לא דחיישנא ליקרא דברייתא הוה פרענא
בית השחיטה כבהמה דלמא ההיא טיפה
מחתכה להו לסימנין ממנה מסריה מסייע
ליה לרבי חנינא בר כהנא דא"ר חנינא
בר כהנא אמרי ליה רב הרוצה שלא יסריח
מתו והפנו על פניו: (א) ת"ר יונשמרת מכל
דבר רע שלא יתרה אדם ביום יבוא ליד
טומאה בליה מכאן (א) א"ר פנחס בן יאיר
יתורה מביאה ליד וזירות והירות מביאה
לידי וזירות וזירות מביאה ליד נקיות
לידי (חסידות חסידות) מביאה ליד ענוה ענוה מביאה ליד
יראת הטא יראת הטא מביאה ליד (קדושה קדושה) מביאה ליד רוח
הקודש רוח הקודש מביאה ליד תחיית המתים וחסידות גדולה מכולן
שנאמר יא דברת בחון לחסידך ופליגא דרבי יהושע בן לוי דא"ר
יהושע בן לוי ענוה גדולה מכולן שנאמר ירוה ה' אלהים עלי יען משה
ה' אותי לבשר עניים חסידים לא נאמר אלא עניים הא למדת ש"ענוה
גדולה מכולן: אין מוכרין להן וכו': ת"ר (ט) מוכרין להן אילן על מנת לקיץ
וקוצין דברי ר' יהודה רבי מאיר אומר אין מוכרין להן אלא קצוצה שחח
על מנת לגזוז וגזוז דברי רבי יהודה ר"מ אומר אין מוכרין להן אלא גזוזה
קמה על מנת לקצור וקצור דברי רבי יהודה ר' מאיר אומר אין מוכרין
אלא קצורה וצריכא דאי אשמעינן אילן בהא קאמר רבי מאיר כיון
דלא פסיד משהו ליה אבל האי דכי משהו לה פסיד אימא מודי ליה
לר' יהודה ואי אשמעינן בהני תרתי משום דלא ידע שבחיהו אבל
שחח ידיע שבחיהו אימא מודי ליה לר' מאיר ואי אשמעינן בהא בהא
קאמר ר' מאיר אבל בהנך אימא מודי ליה לרבי יהודה צריכא איבעיא
להו כהמה על מנת לשחוט מהו התם טעמא מאי שרי ר' יהודה
דלאו כרשותיה קיימי ולא מצי משהו להו אבל בהמה כיון דברשותיה
דעובד כוככיס קיימא משהו לה או דלמא לאו ש' דתניא בהמה ע"מ
לשחוט ושוחט דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר אין מוכרין לו אלא שחוטא:
מתנ"י אין משכירין להם בתים בארץ ישראל ואין צריך לומר שדות ובסוריא

דלורייתא היא שנתן להם חנייה כקרקע: ואין לידך לומר שדות.
דלכא תרמי לאיסורא כדמפרש בגמרא [כאן]. סוריא. אלס לובה
וקומסה לארץ ישראל וכינשה דוד ומינרה לקודם ארץ ישראל
שלא על פי הדבור ונלא שסיס רינוא וקרי ליה (א) כינוס ימדי:
משכירין

הגהות הב"ב

(א) ש"י ד"ה כגד
כענין אינן אלא של:

הגהות הגר"א

[א] נ"פ טהרה מביאה ליד
מסודות. י"ב ט"ס וע'
כחלפ' דכאמ' ונמ"ש
הכ"ס (ז):

לענין רש"י

פירינא [פירינא]. חז"ר.

מוסף רש"י

בעבידתיה טריד. והתם
(א) יתכל כחמור (ט)
כשאינו שלו שאינו צריך
לפ"ע. אכל האו כעבידתיה
טריד ולא מהרהר (ב) וכו'
והירות מביאה
לידי וזירות. וז"ל עדיף
מזהיר. וזכר שידע להזהר
כשמת מעשה שלא יעבור
על המנוח וז"ל הלאה את
הטול ומתקן עמו שלא
יבא ליד ק' וכו' והיינו
דלמריקן וזירות מביאה
לידי וזירות (מולין דף ק).

נקיות מביאה ליד פרישות פרישות מביאה ליד
לידי (חסידות חסידות) מביאה ליד ענוה ענוה מביאה ליד
יראת הטא יראת הטא מביאה ליד (קדושה קדושה) מביאה ליד רוח
הקודש רוח הקודש מביאה ליד תחיית המתים וחסידות גדולה מכולן
שנאמר יא דברת בחון לחסידך ופליגא דרבי יהושע בן לוי דא"ר
יהושע בן לוי ענוה גדולה מכולן שנאמר ירוה ה' אלהים עלי יען משה
ה' אותי לבשר עניים חסידים לא נאמר אלא עניים הא למדת ש"ענוה
גדולה מכולן: אין מוכרין להן וכו': ת"ר (ט) מוכרין להן אילן על מנת לקיץ
וקוצין דברי ר' יהודה רבי מאיר אומר אין מוכרין להן אלא קצוצה שחח
על מנת לגזוז וגזוז דברי רבי יהודה ר"מ אומר אין מוכרין להן אלא גזוזה
קמה על מנת לקצור וקצור דברי רבי יהודה ר' מאיר אומר אין מוכרין
אלא קצורה וצריכא דאי אשמעינן אילן בהא קאמר רבי מאיר כיון
דלא פסיד משהו ליה אבל האי דכי משהו לה פסיד אימא מודי ליה
לר' יהודה ואי אשמעינן בהני תרתי משום דלא ידע שבחיהו אבל
שחח ידיע שבחיהו אימא מודי ליה לר' מאיר ואי אשמעינן בהא בהא
קאמר ר' מאיר אבל בהנך אימא מודי ליה לרבי יהודה צריכא איבעיא
להו כהמה על מנת לשחוט מהו התם טעמא מאי שרי ר' יהודה
דלאו כרשותיה קיימי ולא מצי משהו להו אבל בהמה כיון דברשותיה
דעובד כוככיס קיימא משהו לה או דלמא לאו ש' דתניא בהמה ע"מ
לשחוט ושוחט דברי רבי יהודה רבי מאיר אומר אין מוכרין לו אלא שחוטא:
מתנ"י אין משכירין להם בתים בארץ ישראל ואין צריך לומר שדות ובסוריא

דלורייתא היא שנתן להם חנייה כקרקע: ואין לידך לומר שדות.
דלכא תרמי לאיסורא כדמפרש בגמרא [כאן]. סוריא. אלס לובה
וקומסה לארץ ישראל וכינשה דוד ומינרה לקודם ארץ ישראל
שלא על פי הדבור ונלא שסיס רינוא וקרי ליה (א) כינוס ימדי:
משכירין